

E-NOORSOOTÖÖ VÕIMALUSED JA JUHISED

Konverentsi materjalide põhjal

Aktiivne osaleja sai konverentsilt kindlasti kaasa palju mõtteid, selle kohta, mis on e-noorsootöö, miks me seda vajame ja millest alustada. Et aidata õpitut paremini meenutada, on konverentsi meeskond pannud kokku ülevaate e-noorsootöö võimalustest ja juhistest. Võib-olla soovite siia midagi lisada?

Head lugemist ja rakendamist!

1. **Kõigepealt raputa ennast lahti ajale jalgu jäänud arusaamast, et täiskasvanud teavad noortest paremini, mis noori huvitab! Õpi tundma uue põlvkonna maailma!** Uus põlvkond kujutab endast noori inimesi, kes nõuavad ja ootavad avatust, ausust, pidevat innovatsiooni ja edasiliikumist. Nad mõtlevad teistmoodi kui nende vanemad. Kui vanemate jaoks on Internet teine maailm, siis noorte jaoks ongi Internet Maailm.
2. **Kasuta uusi tehnoloogilisi vahendeid töös noortega uut moodi!** Uued infotehnoloogilised vahendid nõuavad uut kasutamiskiisi. On oht, et vanema põlvkonna esindajad langevad uue meedia vahendeid kasutades vanade meetodite lõksu. See siin ei aita, sest vanad meetodid uute vahendite puhul ei tööta. Kui varem kasutatud suhtluskanalid võimaldasid luua olukorra, kus üks isik valdas infot ja esitas seda paljudele, siis Internet töötab suhtluskanalina pisut teisti – Internetis puuduvad hierarhiad, infot on võimalik saada otse allikast ja infot selekteeritakse selle eheduse põhjal. Internetis toimub põhiline suhtlus üksikisikute vahel.
3. **Võta arvesse, et täna on lihtsam olla ühes võrgustikus noortega kui kunagi varem!** Virtuaalsed võrgustikud hakkavad mõjutama suhtlemist ja üksikisiku hinnang kellelegi võib omandada isegi raha väärtuse. Nagu öeldud, ei ole virtuaalsete suhtevõrgustike ülesehitus enam hierarhiline. Noore vanemad on suhtevõrgustikus samal tasemel noore sõpradega.
4. **Tutvu eluga virtuaalsetes maailmades! Õpi tundma sealse suhtlemise seaduspärasusi ning kasuta seda töös noortega!** Noored ja Internet käivad nüüd ja edaspidi koos ning igasugune noortega tehtav töö peaks Interneti oma nurgakiviks võtma.
5. **Õpi tundma infotehnoloogia võimalusi ja sellest tulenevaid ohte!** Tea, et elu on pidevas muutumises! Et tulla toime ja käia ajaga kaasas, liigu elu suunas!
6. **Kasuta netikeskkonda töös noortega, lähtudes noorte vajadustest ja huvidest!** Kui me ei suuda Interneti luua adekvaatseid eestikeelseid materjale, ei hakka praegune noorte põlvkond selle üle väga pikalt nukrutsema, vaid ajab oma asju edaspidi inglise keeles. Kui me ei suuda ise tekitada Interneti piisavalt teadmist ja meelelahutust, tarbivad noored sealt kellegi teise tekitatud

sisu. Ainus variant on muutuda koos ajaga, minna noortetöoga sinna, kus noored niikuinii juba on, ning üritada pakkuda neile sellist infot, mis neile huvitav ja oluline oleks.

7. **Räägi noortele nii Interneti ohtudest kui ka võimalustest ning õpeta neid võimalusi ohte vältides ära kasutama!**
8. **Õpeta noortele allikakriitilist suhtumist ehk seda, kuidas eristada väärtuslikku infot vähem väärtuslikust!** Digitaalsed pärismaalased ei vaja mitte niivõrd infot, kuivõrd abi info üles leidmisel, selle usaldusväärsuse hindamisel ja info tõlgendamisel.
9. **Toeta noorte osalust!** Uus põlvkond ei ole telerite ees üles kasvanud põlvkond. Kuna Internetis on suhtlus alati kahepoolne, on neil lapsepõlvest peale olnud võimalus Interneti kaudu asjades kaasa rääkida ja avaldada oma arvamust. See ongi osalus. Interneti olemus soodustab osalust. Noored osalevad, sest neile pakub see huvi. Loo virtuaalses maailmas tingimused, et noored saaksid osaleda ehk luua sisu teemadel, mis neile korda läheb!
10. **Kujunda veebikeskkond, mida töös noortega kasutad, selliseks, et see soodustaks kultuuridevahelist õppimist!** Loo võimalus erinevate kultuuride presenteerimiseks Internetis! Tõlgi info kasutajate emakeelde! Nii saab informatsioon liikuda ja erinevad kogukonnad võivad üksteist paremini tundma õppida.
11. **Õpeta noortele, sh erivajadustega jt vähemusse kuuluvatele noortele, kuidas esitleda end (Internetis) positiivselt ehk kuidas käia kaardid välja endale sobivas järjekorras!** Lõppkokkuvõttes suhtleme me isiksustega ja mitte naha värvusega või ratastooliga.
12. **Täienda oma noortekeskuse arvutiparki ja loo võimalusi omavaheliseks suhtlemiseks virtuaalsetes võrgustikes noortele, olenemata nende emakeelest, kultuuritaustast, erivajadustest, võimalustest jne.**
13. **Anna lapsele vabadus õpitud Internetis katsetada!** Loo usaldussuhe, et laps saaks küsimuste tekkimisel Sinu poole pöörduda! Nii, nagu Sa ei jälita pidevalt oma last linnaliikluses ega vaata, kas ta ikka läheb rohelise tulega üle tee, ei pea Sa ka last Internetis kogu aeg kontrollima.
14. **Kasuta noortega suheldes internetivahendeid ja virtuaalmaailmu ning motiveeri noori suhtlema ja tegutsema ka tavareaalsuses!** Ehkki virtuaalsed maailmad on tähtsad, ei asenda tegelikku kontakti mittemiski. E-noorsootöö täiendab noorsootööd reaalmaailmas, kuid ei asenda seda.
15. **Toeta noore positiivse minapildi, enesekindluse ja enesekehtestamisoskuse kujunemist, sest see tagab toimetuleku kõikides eluvaldkondades, sh virtuaalmaailmades.**
16. **Ressursside planeerimisel arvesta sellega, et e-noorsootöö on aega ja pühendumist nõudev lõputu protsess!** Täienda end pidevalt ja ole sellega

eeskujuks nii noortele kui ka oma kolleegidele! Kõik virtuaalsed kanalid töötavad vaid siis, kui neil on funktsioon ja loojad neid eeskujulikult oma igapäevaste sõnumite vahetamiseks ise kasutavad.